

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ของครูมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา	
ชื่อผู้เขียน	นายพิพัฒน์ สายสอน	
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศรี ไชยศรี	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์อำนาจ จันทร์แป้น	กรรมการ
	อาจารย์สุนทรี คนเที่ยง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็น ของครูผู้จัดทำแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ที่ผ่านการประเมินแผนการสอนและได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่นระดับจังหวัด ในระหว่างปี พ.ศ. 2538 – 2540 จำนวน 10 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวิเคราะห์แผนการสอน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการจัดหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ นำมาเรียงลำดับ และพรรณนาวิเคราะห์พร้อมตารางประกอบคำอธิบาย ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของแผนการสอน

ส่วนใหญ่มีการจัดทำเป็นรายวิชา และรวมแผนการสอนย่อยเข้าไว้เป็นรูปเล่ม มีองค์ประกอบของแผนการสอนที่สำคัญครบถ้วน ได้แก่ ชื่อเรื่อง จำนวนคาบ สารสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และการวัดผลประเมินผล มีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เน้นทักษะกระบวนการ และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อที่หลากหลายและหาง่ายในท้องถิ่น แผนการสอนส่วนใหญ่มีคุณลักษณะ และคุณสมบัติที่จะทำให้การสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย มีความสอดคล้องกับจุดเน้น และแนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.1 ด้านตัวครู ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจ เรื่องหลักสูตร การแผนการสอน และทักษะกระบวนการ 2) การเห็นความสำคัญและประโยชน์ของแผนการสอน 3) แรงจูงใจ ความสนใจ ความตั้งใจและความใฝ่รู้ 4) การมีประสบการณ์ด้านวิชาการ 5) การมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา 6) ความพร้อมทางด้านสภาพส่วนตัวและครอบครัว 7) การรู้จักบริหารเวลา 8) เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

2.2 ด้านองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากหน่วยงานด้านการอบรม สัมมนา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดเอกสาร ตำรา ห้องสมุด และการยกย่องชมเชย 2) การส่งเสริมให้ใช้แหล่งค้นคว้าจากภายนอกหน่วยงาน และการศึกษาดูงาน 3) ความร่วมมือที่ดีของบุคลากรในหน่วยงาน

3. ปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็น

ครูต้องศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับแนวทางการเขียนแผนการสอนค่อนข้างมาก ผนวกกับการมีภาระงานที่มาก ทำให้บางครั้งเกิดความเครียด ท้อแท้ และเบื่อหน่าย หากมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและเพิ่มแหล่งค้นคว้า เอกสาร ตำรา ประกอบการจัดทำแผนการสอน รวมทั้งมีการจัดทำแผนการสอนอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ให้กับบุคลากร โดยเฉพาะฝ่ายบริหารในเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยทำให้ครูพัฒนาแผนการสอนที่พึงประสงค์ได้ดีขึ้น

Thesis Title	Factors Related to Effective Lesson Planning of Secondary School Teachers in Phayao Province	
Author	Mr. Pipat Saisorn	
M.Ed.	Curriculum and Instruction	
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Sirmsree Chaisorn	Chairperson
	Assoc. Prof. Amnat Chanpan	Member
	Lect. Soontaree Konthieng	Member

Abstract

This research aimed to analyze the characteristics of effective lesson plans prepared by secondary school teachers of Phayao Province and to identify factors related to effective instructional planning. It also included the study of problems, obstacles, and opinions of the teachers whose plans were effective. The research samples were 10 secondary school teachers under the Department of General Education, Phayao Province. These teachers passed the lesson plan evaluation and were awarded provincial best-performed teachers during 1995-1997. Data were collected by using the lesson planning analysis form and structured interview. Obtained data were analyzed by categorizing, frequency, sequencing, and presented in the descriptive manner with illustrated tables. The results were as follows:

1. Characteristics of the Lesson Plans

Most of the lesson plans had been made separately for each course and the sub-plans of the course were put together in the form of a booklet. The course plan had complete elements of an instructional plan such as title, number of teaching hours, essence of content, content, learning objectives, teaching/learning activities, instructional media, and evaluation. Various teaching techniques were used focusing on process skills, and also on learner-centered approaches. Various teaching aids made from local materials were used. Most of the plans had characteristics and quality

for achieving teaching goals and were coherent to the focus and direction of the handbook for the implementation of Secondary School Curriculum, revised edition 1990.

2. Factors Related to Effective Lesson Planning

2.1 The factors related to "teachers" were 1) knowledge and understanding in curriculum, lesson planning, and process skills 2) recognition of importance and usefulness of the lesson plans 3) motivation, interest, intention, and eagerness to learn, 4) academic experiences 5) access to consultants 6) good personal and family status 7) good time management 8) good attitude toward teaching profession.

2.2 Other factors included 1) support from the authorities for training, seminar, guest speakers, materials, textbooks, library services, and also complementation 2) support in using other learning resources including field trips 3) good collaboration among school personnel.

3. Problems, Obstacles and Opinions

Teachers had to study a great deal more on the direction and techniques of lesson planning. This, together with too much workload, had sometimes caused stress, discouragement, and boredom. However, if clearer policy was set and learning resources, materials and textbooks were increased, teachers should be able to create more effective lesson plans. Continuous planning and also promotion of knowledge and understanding for other personnel especially for the administrative authorities would guarantee good quality lesson plans.